

Norsk etnologisk gransking

Norsk Folkemuseum

Postboks 720 Skøyen

0214 Oslo

E-post: eli.chang@norskfolkemuseum.no

Oslo, oktober 2015

Spørreliste nr. 255

SAU OG ULL

Svaret på undersøkelsen blir arkivert (anonymt) til bruk i dag og i framtida. Forskere og andre som bruker svaret plikter å verne integriteten din og integriteten til andre personer du eventuelt har nevnt.

I 2015 og 2016 har vi et felles prosjekt ved Norsk Folkemuseum der vi ser på sauen fra ulike vinkler og knytter sauen opp til gjenstander i samlingene og til livene til folk før og nå. Prosjektet heter Tradlab:SAU.

I denne undersøkelsen ønsker vi å høre om forholdet ditt til sauen, som leverandør av ull, som mat på bordet og som levende medskapning i det norske kulturlandskapet.

Undersøkelsen er utformet og gjennomføres i samarbeid med Ingun Grimstad Klepp, som er forsker ved Statens institutt for forbruksforskning (SIFO). Ingun er etnolog og en gammel venn av NEG. Hun leder prosjektet *Krus – økt utnyttelse av norsk ull*.

Skriv gjerne lange og detaljerte svar! Husk, du trenger ikke svare på alt, hopp over spørsmål du ikke kan eller ønsker å svare på.

For arkivet og for brukerne av svarene vi får inn, er det innholdet og ikke rettskrivingen som er viktig. Svar på det målføret du ønsker. Det er dine erfaringer vi vil høre om. Les gjerne gjennom alle spørsmålene i undersøkelsen før du begynner å svare. Send oss svaret i posten eller bruk e-postadressa øverst.

Med vennlig hilsen

Audun Kjus
seksjonsleder
Norsk etnologisk gransking

Ingun Grimstad Klepp
forsker
Statens institutt for forbruksforskning

Gode klær i all slags vær

Det er et ordtak som lyder: «Det finnes ikke dårlig vær – bare dårlige klær». Hva har klær i ull med dette ordtaket å gjøre? Har du opplevelser eller fortellinger som illustrerer ordtaket?

Er ull en del av påkledningen når du skal ut i tøft vær? På hvilke måter?

Er det noen plagg som må være i ull? Eller som ikke kan være det? Har du grunner til ikke å bruke klær av ull?

Hvis du har ansvar for små barn, hvordan inngår ull i påkledningen av dem?

Tror du ditt forhold til klær i ull har endret seg de siste ti årene? Vet du eventuelt hvorfor?

Sengetøy og nattøy i ull

Har du sovet i sengetøy eller nattøy i ull det siste året (for eksempel pledd, lakener, undertøy, fyllmaterialer)? Forklar hva, hvor og hvorfor.

Var det ull eller saueskinn i sengen i din barndom?

Hvordan føles det å sove i ull?

Beskriv gjerne bruken av ull og saueskinn i senger og vogner til spe- og småbarn.

Har din bruk av ull i sengen forandret seg de siste ti årene?

Karde, spinne, strikke, veve

Lager du noe av ull eller ullgarn? Fortell om forholdet ditt til materialet og til det du lager.

Betyr det noe for deg hvilken rase ullen kommer fra, og om den er norsk? Er du opptatt av at garnet er slitesterkt, glansfylt, mykt, kløfritt, maskinvaskbart? Eller bare vakkert?

Om du ikke lager noe av ull eller ullgarn, hvorfor ikke? Når sluttet du med det, eller har du aldri begynt?

Fårekjøtt

Er det noen bestemte typer fårekjøtt du gjerne skaffer deg? Hvordan og hvorfor? I hvilke matretter spiser du kjøtt fra får (fårikål, pinnekjøtt, lammekoteletter, fårepølse ...)? Ved hvilke anledninger (fårepølse på matpakka, pinnekjøtt til jul ...)? Er det bestemte retter du setter særlig pris på? Forklar!

Raser

I Norge har vi ulike saueraser. Flest er det av de norske hvite, men vi har også eldre raser som spelsau og villsau. I tillegg importerer vi ull fra andre raser, spesielt merino. Har du noen meninger om de ulike rasene? Foretrekker du kjøtt, skinn, garn eller ull fra bestemte raser? Hvorfor?

Dyrevelferd

Hva slags plager og lidelser tenker du sauer er utsatt for? Hva tenker du kunne gjøres for at sauene skulle få det bedre? Når du handler produkter fra sau, tenker du på at sauen skal ha hatt det bra?

Sanger og ordtak

Det finnes mange sanger og ordtak om sau og arbeid med ull. Er det noen du har et spesielt forhold til? Kan du noen som ikke er så kjente? Fortell!

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING - FØRSTEARK

Fylles ut og sendes inn sammen med svaret.

Navn og adresse blir ikke gitt videre til de som skal forske på svarene.

Navn:

Adresse:

Hvor bor du (fylke/kommune):

Fødselsår:

Yrke (evt. før pensjonsalder):

Opplysningene er hentet fra (fylke/kommune):